

STRAZA

Uredništvo: Maribor
Tiskarna: Tiskarna št. 112.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Uredništvo: Maribor
Tiskarna: Tiskarna št. 112.

Protest nemške vlade o mariborskih dogodkih.

Državni urad za zunanje zadeve Nemške Avstrije je z ozirom na dogodke v Mariboru objavil in pri raznih zunanjih instancah uložil protest. V tem protestu državni urad hvali svojo veliko potrpežljivost, ki je prenašala, da so češko-slovaške in jugoslovanske čete zasedle razširjeno nemško (!!) ozemlje. Postopanje Slovencev v Mariboru pa onemogočuje zadržanje jeze in nevolje. Mir in red v Srednji Evropi je ogrožen. Edino sredstvo zoper te nevarnosti je zasedba Maribora in sosednjih občin po ententinih četah. K temu protestu je pripomniti, da njegova vsebina nikakor ni v skladu s tisto objektivnostjo, s katero se ponosa nemški državni urad. V protestu se govori o mariborski ponedeljkovi demonstraciji kot o prijazni, mili manifestaciji za svobodo in pravico. Huronsko kričanje in tulenje po mariborskih ulicah, zmerjanje in napadanje mirnih Slovencev, pretepanje tistih, ki niso nosili vsenemških znakov, napadanje vojakov, razbijanje šip, naval na magistrat, napad na policijskega komisarja, napad na vojaštvo pred magistratom, vse to naj bi bila prijazna in mila manifestacija?! Z lažmi protestirajoči nemški državni urad ne bo nič dosegel. Če hoče imeti kaj uspeha, mu je svetovati, da poduči mariborske Nemce, naj bodo mirni, redoljubni in poslušni državljani naše nove države, pa se jim ne bo nič zgodilo, ampak dobro jim bo.

Deželna vlada v Ljubljani o mariborskih dogodkih.

V seji deželne vlade dne 29. jan. je predsednik dr. Brejc izrekel svoje obžalovanje, da so Nemci v Mariboru navzočnost ameriške misije izrabili za ščuvanje zoper državno oblast in za dejanski upor zoper njo, kar je imelo za posledico izgrede in prelivanje krvi. Zadeva se uradno preiskuje.

Zakaj?

Zakaj so voditelji mariborskega nemštva ljudstvo nalagali, da ameriška komisija pod vodstvom podpolkovnika Milesa zahteva ali samo želi, naj bi se v Mariboru in okolici pobirali podpisi za ali proti Nemški Avstriji? Ameriška komisija je namreč izrecno izjavila, da glede na državne meje Jugoslavije proti Nemški Avstriji nima nobenega pooblastila, da nima ničesar določiti in tudi ne sprejeti kakšne določbe. Njen namen je samo, da se prepriča, ali vlada v obmejnem ozemlju red.

Zakaj so voditelji mariborskega nemštva s stariim Schmidererjem na čelu pri tej priliki, ko so hoteli nabrane podpise za ali proti Nemški Avstriji izročiti ameriški komisiji, priredili po mariborskih ulicah hrupno in kričavo vsenemško demonstracijo? Ali bi ne bili mogli sami izročiti tistih nenarodenih in ameriški komisiji neljubih podpisov? Zakaj so srednje in ljudsko šolsko mladino natirali na ulice, da tamkaj kriči in razgraja ter tako svoje življenje izpostavlja v največjo nevarnost?

Zakaj niso mariborski nemški voditelji potem, ko je ameriška komisija odklonila njih in njihove podpise ter je postalo jasno, da je vsaka demonstracija odveč, nepotrebna in nespametna, mladini in drugi množici svetovali in zapovedali, naj se takoj mirno razide in naj vsak brez razgrajanja gre domov? Zakaj so hujskajoči glavači izdali

geslo: Pred magistrat? Zakaj treznejši vodilni možje, ki so v prvi vrsti odgovorni za demonstracijo in njene posledice, tega niso zabranili?

Zakaj so nemški voditelji tulečo in razgrajajočo množico pred magistratom prepustili samo sebi, samo da svojo osebo in svojo kožo spravijo na varno? Zakaj ni nekaj uglednejših mož meščanskega in delavskega stanu stopilo pred lemonte strante ter z mogočnim glasom pomirjevalno vplivalo na od strasti razpaljeno množico? Če bi se bilo to zgodilo, bi se bil preprečil naval na magistrat, napad na policijskega komisarja in napad na vojaštvo in izostali bi bili streli s svojimi krvavi posledicami. Kdo je torej odgovoren za ponedeljkove izgrede in njih krvavi konec, kdo ima prelito kri na vesti? Ali ne vsenemški in socialistični voditelji in hujskači?

Kolikor vprašani, toliko velikih obtožb mariborskega meščanskega in socialističnega nemštva in nemškutarstva. Ta vprašanja naj resno in vestno stavi vlada Nemške Avstrije, h kateri se je zateklo mariborsko nemštvo, in našla bo edino pravi odgovor.

Uravnava učiteljskih plač.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je v svoji seji dne 30. decembra 1918 sklenila, da ugotovi prošnjam ljudsko- in meščanskošolskega učiteljstva in uredi njegove službene prejeme s 1. januarjem 1919 pričenši tako, da bodo ljudskošolski učitelji (ice) dobivali plače XI.—VIII., meščanskošolski pa plače X.—VII. plačilnega razreda državnih uradnikov. Narodna vlada SHS je uvaževala sedanje težke čase in slabe gmojne razmere učiteljstva in upa, da je s tem korakom tistim temeljito odpomogla ter odstranila materijalne zapreke, ki so doslej lahko ovirale učiteljstvo v izvrševanju njegovega poklica. Zato pa Narodna vlada — poimenoma poverjeništvu za uk in bogočastje — z gotovostjo pričakuje, da bo učiteljstvo odslej, rešeno materialnih skrbi, posvetilo kar najintenzivnejše vse svoje moči svojemu visokemu in neizrečno važnemu zvanju. Pred vsem naj učiteljstvo skrbi zato, da bo svojelastno splošno in strokovno naobrazbo ne prestando izpopolnjevalo. Nulla dies sine linea! K tor ne napreduje, tisti nazaduje. Le globoko naobraženo učiteljstvo bo resnično kos tudi naobražanju in vzgoji mladine in tako umski in srčni izomiki naroda. Zaponk vsekdar skrbno in podrobno pripravljen, naj vrši učiteljstvo kar najtočneje svojo dolžnost, med mladino v šoli. Zunaj šole pa naj izpopolnjuje ljudsko naobrazbo s tem, da sodeluje, kjerkoli se nudi prilika, pri narodnih in kulturnih sremljenjih in naj nadaljuje vzgojo naroda zlasti s svojim lepim zgledom. Vse, kar učitelj (ica) zunaj šole podvzame, naj bo tako, da bo dvigalo čast in ugled učiteljskega stanu. Pridobiva naj si zaupanje in ljubezen ljudstva, kateremu naj po možnosti pomaga tudi na gospodarskem in socialnem polju. Šolska oblast bo varno pazila na to, da se bo učiteljstvo — kakor je po svoji službeni prisi gi dolžno — strogo ravnalo po zakonih in ukazih šolskih oblastev, da bo svoje službene naloge po svoji najboljši vesti in zavesti izpolnjevalo ter se skrbno ogibalo vsega, kar bi kršilo njegove dolžnosti, ali bilo na kvar ugledu učiteljskega stanu in bi metalo kakršnokoli senco na nje, ki so po klicani, da poučujejo in v versteravnem duhu odgajajo mladino in narod. Narodna vlada je z ureditvijo učiteljskih plač rada položila velik kapital na žrtvenik domovine, pričakuje pa, da ta kapital donese bogatih obresti za vsestransko kulturno povzdigo naroda.

Učimo se tujih jezikov.

Pretvorili smo se v čisto novo državo, v milo nam Jugoslavijo. Kar je bilo, bo moralo biti pozabljeno. Ločiti se bomo morali od gotovih, nam

valed sistema vsiljenih navad, oziroma razvad, medtem največ od nemškega jezika. Ne mislim tega dobesedno, ker tudi vnaprej bomo — hočeš, nočeš, moraš — morali z Nemci kot našimi sosedi živeti skupaj ter bomo kot taki imeli seveda tudi v nadalje gotove, če tudi omejene gospodarske stike. Nemci vsaj avstrijski, bodo v industrijskem pogledu vsled splošne polomije nemštva in lastnega teritorialnega pristrženja za več časa ali pa mogoče za vedno postali precej šibki, ker so gorski narod in brez zadostnih surovin. Mi kot poljedelska država, ki nimamo še razvite industrije, oziroma ki nam deloma ista še po polnoma manjka, se bomo morali in tudi radi obrnili na francosko, angleško, pa deloma tudi italijansko industrijo. Ti le izdelki bodo gotovo vsled nastalega političnega in gospodarskega položaja tudi cenejši ter ne bodo Nemci mogli z njimi sploh konkurirati. Vsled tega bo treba tudi znanja teh jezikov in to v prvi vrsti angleščine in francoščine, pa tudi jezika naših sosedov Italijanov. S tem pa seveda še ni rečeno, da bi nemščino nakrat popolnoma pozabili.

Ednajststo let smo bili podjarmljeni, ednajststo let smo bili hlapci oholega Nemca, ki je bil je in bo vsled svoje nesrečne narave in značaja osovražen po celem svetu. Sprejeli smo, ker za asimilacijo zelo elastični, marsikaj od gospoda; zalibog med tem največ ljubmkanje s vsem, kar je tujega. Sprejemali smo isto (ujinstvo), kar so oni sovražili. Oni so zaničevali naš jezik, mi pa smo njihovega oboževali, deloma, ker smo morali. Le naši šilavosti se imamo zahvaliti, da smo ohranili naš narod vsaj še v sedanjem obsegu. Sugerirali so nam in taka sugestija se ne da tako hitro izlečiti, vsaj pri starejših ne. Narod kmetov smo, na kar smo tudi ponosni, in nismo imeli prilike, videti čez plotove svoje domovine, ravno tako kakor Nemci ne. In kot kmečki narod smo videli vedno samo to, kar se nam je pokazalo pod nos. Glede jezika je bil v tem pogledu nemški jezik za nas edino zveličavni; zdelo se nam je celo, da je svetovni, kar pa seveda nikoli ni bil in tudi ne bo.

Vsakemu našemu človeku se je zdelo vedno, da je bolj elegantno, ako je govoril, ne svoj mil materni jezik, ampak kateri koli tuj. Med tojimi seveda najraje nemškega, ker mu je bil ta le najpriljubnejši, se ga nauiti. Temu je sedaj konec. Svetovna zgodovina je zapela temu nesrečnemu narodu in njegovemu jeziku mogočni »miserere«. Našemu nežnemu spolu se ni več treba sramovati svojega materinskega jezika. Če pa še mora biti kaj tujega, naj se priuči gori imenovanim jezikom, ki so res svetovni in gladkeji in ki nam bodo tudi potrebni. Srbski ne omenjam, ker znanje tega bratskega, oziroma našega jezika se samo ob sebi razume oziroma prinese to naravni razvoj sam.

Če kot poznavalec več jezikov storim primarno nemškega jezika z drugimi evropskimi, moram reči, da je ta jezik s vseni svojimi trdočami v vseh svojih besedah osobito pa izrazih nekako ogledalo tega oholega, intrigantnega naroda. N. pr. besede »Schadenfreude«, »Siegfreude«, »Schlacht«, »deutsches Leid«, »verboten« itd. zasebejo, grede nekako skoz mozeg in se ne dajo v nobenem drugem jeziku predstaviti na tako surov način ali se vsaj ne slišijo tako mrzlo, kakor v jeziku tega za sebe in ves svet nesrečnega naroda. O njegovi kulturi pa niti ne maram govoriti. Ta beseda je profanacija pojmov, beseda, ki jo imajo na jeziku vedno isti, ki kulture sploh nimajo ali ki so si v kratkem času nekaj sličnega pridobili. Kultura se kaže v dejanjih in taka dejanja smo žalibog pre dobro videli, celi svet, posebno pa mi, v preveliki meri v tej strašni vojni in tudi čutiti morali na lastnem telesu.

Žal, da hlapčuje toliko naše krvi temu nestvoru še nadalje po naših, prej s srednjeveškimi zakoni držanih takozvanih nemških trdnjavah. Pa pustimo te reveše, te zaslepljenice. Bili so v Celju,

v Mariboru, v Ptuj, menda tudi v Ljubljani itd. in so bili veled pogošene vzgoje mnenja, da dalje naprej svet ne obstoja. Preko te zaplankane cmejenosti korakamo naprej, ker niso vredni niti pomilovalnega pogleda.

Prav za prav se vedno še razgrevamo za stvari, ki so bile, ki so brezpotrebne in ki tudi niso več aktualne. »De moritis nil nisi bene«. Zavedajmo se sedanjosti in dolžnosti, ki smo jih osebno dolžni napram svoji novi domovini, temu detetu v povojih, ki se večkrat še rad zjoče in zrogovili s svojimi nežnimi ročicami in ki rabi še toliko negovanja. Prilagodimo se novim razmeram in se med drugim učimo tudi jezikov, ki so nam potrebni, koristni in ki nam tudi ugajajo. Učimo se angleški, francoski, pa tudi italijanski.

Vedno smo morali gledati na Dunaj, ki je bil za nas tako daleč, poglejmo enkrat na zapad.

Nemčija plača 300 milijard vojne odškodnine.

Iz Ženeve se dne 27. januarja poroča:

Nemčija bo morala plačati vojno odškodnino, ki bo znašala več sto milijard, bržčas 300 milijard frankov. Del te vojne odškodnine, 80—100 milijard, bo morala plačati že v 12 mesecih, in sicer v gotovini, ostalo svoto pa v letnih obrokih po 10 milijard. Del vojne odškodnine bo Nemčija morala plačati v obliki industrijskih izdekov in surovin. Nemška carina in dohodki železnice pridejo za več desetletij pod posebno kontrolo mednarodne komisije.

Usoda nemških kolonij.

Iz Pariza se dne 28. januarja poroča, da se sedaj vrše posvetovanja na mirovni konferenci glede usode nemških prekmorskih kolonij. Kot ugotovljeno je, da Nemčija svojih prekmorskih kolonij ne dobi več nazaj. Dani ste dve možnosti: ali pridejo pod vrhovno nadvlado Anglije ter dobe nekako samoupravo, ali pa bodo internacionalizirane. Poslednja možnost je najbolj verjetna, ker se strinja z Wilsonovimi nazori. Poroča se tudi, da pridejo vzhodno azijske nemške kolonije (Tsingtau, Kiautschau) ter nemški otoki v Tihem morju pod Japonsko, južno-zapadne afriške nemške kolonije pa dobijo deloma Portugalska in Belgija, deloma pa Francija.

Solun — jugoslovanski.

Po poročilih iz Ženeve se je na mirovni konferenci dne 27. jan. razpravljalo tudi o usodi Soluna. Mirovna konferenca se je baje izrekla, da bo v bodoče pripadal Solun Jugoslaviji. Ako se uresniči ta vest, bi imela Jugovija v trgovskem oziru v Egejskem morju lepo bodočnost, ker je Solun v Egejskem morju to, kar je Trst za Adrijo.

Politične vesti.

Dr. Korošec dospel v Belgrad. V torek, dne 28. januarja se je pripeljal ministrski podpredsednik dr. Korošec iz Ljubljane s posebnim vlakom v Belgrad. Kakor nam poroča naš poročevalec, je dr. Korošec zopet popolnoma okreval. Dne 29. t. m. dopoldne se je dr. Korošec udeležil seje skupnega ministrskega sveta.

Italijanski listi silno divjajo proti dr. Korošcu radi njegovega odločnega govora na zborovanju VLS v Ljubljani. Pišejo, da si še do sedaj nihče ni drznil tako ostro govoriti proti Italijanom, ki so vendar zavezniki (!!!) Srbije. — Lepi zavezniki, ki ropajo jugoslovanske kraje!

Organizacija ministrstva za vere v Belgradu. »Narodna Politika« poroča, da je organizacija ministrstva za vere že izvedena. Vodstvo Katoliškega odseka je prevzel svetnik dr. Novak, pravoslavnega profesor Maksimović, muslimanski odsek pa hočejo popolnoma sistematizovati. Glede uredenja cerkvene organizacije vladajo v ministertvu različna misljenja. Deber del je za avtonomijo cerkva.

Zagrebska »Narodna politika« prinaša govor dr. Hohnjeca, ki ga je imel na zborovanju V. L. S. dne 16. prosinca v Celju, v celoti.

Češki listi so začeli zadnje dni odločno naglašati, da je treba čimprej napraviti koridor med

Četoslavoško in Jugoslavijo. Veliki češki listi prinašajo obširne uvodnike o tem vprašanju in zahtevajo od češke vlade, naj pošlje močno armado od Požuna proti št. Gothardu. Ministrski predsednik dr. Kramar je dne 26. t. m. na nekem shodu izjavil, da je sedaj, ko so Čehi zasedli vse kraje na Ogrskem, kjer prebivajo Slovaki, njih prva naloga, da si napravijo pot do Jugoslavije in Trsta.

Regent Aleksander je inkognito odpotoval iz Aten v Pariz, da se tam pogovori z raznimi na mirovnem posvetu udeleženi delegati.

Proti nemškim nasilstvom. Večtisočera množica koroških Slovencev, zbrana na narodnem taboru v Prevaljah dne 26. jan., je odposlala Narodni vladi SHS v Ljubljani brzojavko, v kateri ogorčeno protestira proti silovitostim koroških Nemcev, ki plenijo in vpriparjajo grozote po Slovenskem Korotanu, protestira proti neupravičeni zasedbi slovenskega Primorja ter prasega zvestobo Jugoslaviji in Aleksandru, regentu ujedinjene države.

Notar dr. Stöcklioger v Mariboru je tudi hotel izvesti glasovanje o pripadnosti kakor v Mariboru. Kot načelnik in pravi duševni voditelj vseh Nemcev v mariborskem okraju je dobil celo kopo glasovnic ter jih je že razdelil svojim ljudem, da bi se pričelo glasovanje. Pa prišlo se je pravočasnemu temu na sled in notar je vandral mesto v nemško Avstrijo v — luknjo. Opozarjamo Narodno vlado še enkrat javno na to, da vendar že reši mejo tega največjega škodljivca naše narodnosti in nam da Slovenca za to mesto.

V Mariboru, na Muti in v okolici tarnajo Nemci — par pravih, še več pa posili — ker je zadnje čase prišlo posalkam znatno ojačenje in vojaštvo marsikoga prime za predolgi jezik ter ne morejo tako očitno hujskati kakor so preje proti našim ljudem. Zdaj pa tožijo, kaka nadloga je vojaštvo za vse. Vprašajte vendar, kdo pa je vsega tega kriv? Slovenci so mislili, da je naše posili Nemce že srečala pamet in se bode shajalo brez vojaštva. Vsi drugi kraji so bili že zdavnaj vojaško zasedeni, le dravska dolina ne. — Slovenci smo potrpežljivo čakali, da se oni spametujejo. Pa bilo je zastonj. Rastel jim je greben, hujskali in pretili so vedno bolj, napadali dopustnike z našimi znaki, napadli celo dejansko vojaškega poveljnika Pahernika, z Radlom in ondodnim nemškim vojaštvom so vedno bolj občevali. Ja, hudirja, kdo je torej kriv, da je nazadnje moralo priti vojaštvo in napraviti mir in red! Kar ste hoteli, to pa imate! Drezali ste tako dolgo, da ste pridrezali sebi vojaštvo na vrat. Le zahvalite se pri svojih hujskati! Z vašimi sanjami o nemški Avstriji pa ne bode nikdar nič! Nemci sami so našli leta 1910 da je celo na levem bregu Drave mnogo več Slovencev kakor Nemcev. Odslej po vladala pravična večina in ta je slovenska ne pa par nemških mandeljnov, kakor doslej.

Mesto Slovenjgradec v slovenskih rokah. Deželna vlada v Ljubljani je razpustila občinsko zastopništvo v mestu Slov. Gradec. Za gerenta je imenovan ožvetnik dr. Alojzij Bratkovič; za prisednike pa: mestni župnik Alojzij Čizek, zdravnik dr. Železnikar, trgovec Jos. Druškovič, gostilničar Gajšek in tajnik okraj. zastopa Fran Vaupot.

Šoštanj ima slovenskega župana. Vlada je razpustila občinski zastop trga Šoštanj. Za gerenta je imenovan dr. Franc Mayer.

Občinski zastop in okrajni zastop v Laškem trgu je vlada razpustila. Vodstvo poslov okrajnega zastopa se je poverilo gerentu dr. Jos. Košček, vodstvo občinskih poslov pa gerentu trgovcu Konradu Elsbacher.

Koroški nemčur zavrtno umoril slovenskega poveljnika. Poveljnik jugoslovanske baterije v Spod. Dravogradu, poročnik Vidmajer, je bil ponoči dne 27. januarja, težko ranjen z nožem v trebuh od nekega nabujkanega nemčurja in je kmalu nato umrl. Morilec je že prijet. Prvotno se je poročalo, da je morilec nek kmet. Iz Dravograda pa smo dobili poročilo, da je Vidmajerja umoril nemški tarsi železničar Strukelj (Štrukelj). Vidmajer se je dne 27. t. m. proti večeru odpeljal s svojim vozom iz Dravograda proti Labudu. Med potjo se je ustavil v neki hiši. Ko se je Vidmajer mudil v hiši, je prišel Strukelj in se odpeljal z Vidmajerjevim vozom v bližnjo vas. Vidmajer ga je zasledoval. V mraku ga je srečal na cesti. Nastal je prepir, tekom katerega se je moral Vidmajer proti nemčurškemu divjaku braniti s tem, da je dvakrat ustrelil z revolverjem. Strukelj je bil le bolj rahlo zadet. Nemčur je zabodel Vidmajerja z nožem v trebuh in mu ga razparal tako, da so se usula čreva iz trebuha. Vidmajerja so mrtvega prepeljali v Ljubljano, kjer se je vršil včeraj pogreb. Umrli je bil delj časa v vojaški službi v Mariboru. Bil

je splošno priljubljen pri moštvu in častnikih. Bodi navdušenemu Jugoslovancu lahka slovenska zemlja!

Shod v Črni. Narodni svet za Meziško dolino v Prevaljah na Koroškem priredi v nedeljo, dne 2. svečana 1919 ob 2 uri dopoldne v Črni pri Prevaljah jugoslovanski shod. Na dnevnem redu je poročilo o zunanje-političnem položaju in jugoslovanskih zahtevah na mirovni konferenci. Kmetje, delavci in ženstvo, pridite vsi na ta važen shod, da se poučimo o naši bodočnosti in resničnih ciljih naše mlade Jugoslavije.

Zrtve pondeljkih demonstracij. Mrtvi so: Hans Bratschitsch iz Dunaja, star 30 let, rojen pri Pragerskem, dobil kroglo nad levim očesom v čelo; Marija Bubač, tapcirarjeva soproga, Vitrinhofova ulica 17, strel v trebuh; Jan. Gornik, kotlar juž. žel., strel v glavo; Friderik Losser, mestni knjigovodja iz Ptuj, rodom iz Beljaka, strel v srce in pljuča; Vikt. Hotschevar, član mestne požarne brambe in železničar, Hermína Suppanz, žena strojevodje i. z. in Justina Petak, žena premikača j. z. (Ti dve sta bili sestre. Stali ste tik druga za drugo. Zadeti ste bili od ene in iste krogle. Prva je bila zadeta Suppanz. Krogla, ki ji je prevrtala trebuh, je smrtno ranila tudi njeno sestro Justino.)

Ranjenci pondeljkih demonstracij. Jozefina Egger, soproga šolskega sluga, Slavka Uzar, uradnica štaj. eskontne banke; Franc Halička, uradnik tvrdke Götz; Jožef Filipik, ključavničar j. z.; Konrad Haubal, strojni ključavničar j. z.; Franc Wachter, ključavničar j. z.; Jožef Kollaritsch, mestni učitelj; Jožef Knapsch, učitelj meštanske šole; Adolf Fritz, natakaz brez službe; Janez Terbutz, realčan; Karel Höber, zavarovalni agent; Adolf Ammer, realčan; Gabrijel Kühar, uradnik tvrdke Wastian Küster; Avgust Broničer, železniški delavec; Franc Deutschmann, sprevoznik; Eduard Werner, železničar; Stanislav Sajovic, gimnazijec; A. Singer, vzgojiteljica v »Töchterheimu«; Pavla Dovnik, sprevoznikova hčerka; Jožef Mlinaritsch, kramar; Alojz Pottschiwuscheg, trgovec; Konrad Halbl, strojni ključavničar j. z.; Eduard Werner, mizar j. z.; Matja Sprinchnig, mizar j. z.; Vibrial Libtschi, zasebnik iz Gradca in Karel Herzog, solar.

Pogreb nekaterih pondeljkih žrtv se je vršil včeraj. Vršil se je mirno. Vojaštvo je bilo pripravljeno za vse slučaje, a mu ni bilo treba nastopiti.

Trgovska šola v Gradcu je odpustila vse jugoslovanske dijake. Te dni je moralo na 20 dijakov jugoslovanske narodnosti zapustiti Gradec. Niso tega toliko povzročili profesorji, marveč dijaki nemške narodnosti, ki so strastno zahtevali da morajo jugoslovanski dijaki oditi. Med temi nemškimi dijaškimi nestrpnostmi se je posebno odlikoval »nemški« Jagritsch, sin trgovca v Selnici ob Dravi.

Trgovca Opelka in Poš na Koroški cesti v Mariboru izjavljata, da se ne udeležujeta agitacije za Nemško Avstrijo. G. Opelka trdi, da je podpisal najbrž pobiral njegov brat Jožef Opelka, a ne on. G. Poš pa izjavlja, da ni nikdar agitiral v politične svrhe in tudi nikdar ne bo. Svojega sinčka pošilja v slovensko šolo.

Na mestnem magistratu je odpuščenih z danšnjim dnem 16 nemških uradnikov, ker so se udeležili vsenemške demonstracije v pondeljek.

Dva ptička. Zaprlj so sina odpuščenega poštnega oficila Tajnikerja, ki je prvi napadel policijskega komisarja dr. Senekoviča in mu ukradel samokres. — V Maribor so sredo prignali svečinskega Paskolo in dva tovariša. Obdolženi so raznih hujskarij.

Francoski major Montaigu v Mariboru. Sredo je dospel v Maribor na obisk k generalu Maistru francoski major Montaigu iz Zagreba, da se orientira o pondeljških dogodkih v Mariboru. Major, ki je velik prijatelj Jugoslovancov, se je dal natanko poučiti o položaju in dogodkih zadnjih dni. Opoldne jo obedoval v častniški obehnici. Ob 1. se je odpeljal v Gradec, da pregleda tamonjo francosko kolonijo. Danes se je vrnil zopet v Maribor.

Slovenci pozor! Za list »Jugoslavijo« je nekdo v ptujskem okraju pobiral podpise, ne da bi ljudem povedal, za kaj gre. Kdor se je na položaj podpisal, je potem dobil list Jugoslavijo, ki ga bode moral plačati, ako ga takoj ne vrne. Mnogi so mislili, da se je treba podpisati za našo novo domovino Jugoslavijo, in so res podpisali. Kdor lista noče imeti, naj ga takoj vrne, drugače ga bo moral plačati. Somišljeniki, opozorite ljudstvo na to zadevo! Agitirajmo za naše časopise!

Za mirovno konferenco so velike važnosti operativni akti bivše soske armade ter spisi in dnevniki posameznikov, ki so se udeleževali poslednjih bojev. Prosi se, da se pošljejo akti, ter dnevniki

in spini, slednji če mogoče s skico II. vojnemu okrožju v Ljubljani. Za važne akte se bo izlašala nagrada, in se isti na zahtevo vrnejo.

Turški sultan se izseli iz Evrope. Carigrad bo kmalu proglašen za mednarodno mesto. Sultan bo premestil svojo prestolnico v Malo Azijo, in sicer v mesto Brussa blizu morja ali pa v mesto Konja v srednjem in južnem delu Male Azije.

Tedenske novice

Duhovniške vesti. Župnijo Slov. Bistrico je do bil č. g. Jožef Cerjak, konz. svetnik in vpokojeni župnik v Rajhenburgu; župnijo Sv. Benedikt v Sl. gor. pa č. g. Franc Gomilšek, župnik pri Sv. Petru Medvedovem selu. Prestavljen je č. g. Fr. Kren, kaplan pri Mariji Snežni, v Mozirje.

† Župnik Janez Kansky. Dne 27. jan. je v Mariboru umrl vp. župnik č. g. Janez Kansky v 52. letu. Pogreb se je vršil v sredo pop. na cerkveno pokopališče v Pobrežju. Počivaj sladko v jugoslovanski zemlji.

Rektor bogoslovnega semenišča v Sarajevu je postal jezuit o. Anton Prešeren, rodom Slovenec.

Slovenski pesniki pridejo v Maribor. V kratkem pridejo v Maribor sledeči slovenski pesniki: Oton Zupančič, Milan Pugelj, Vladimir Levstik, Cvetko Golar in Pavel Golia, ki je služil kot kapetan v jugoslovanski legiji na Ruskem in bil ranjen na Kardži v Dobrudži. Naši pesniki bodo predavali lastne poezije po vseh večjih mestih Jugoslavije. Namen le-teh predavanj je zanimati širšo javnost ne samo Slovencev, ampak tudi Hrvatov in Srbov za slovensko liriko.

Jugoslovanska akademična omladina je izdala ognjevit poziv narodu SHS. V njem opozarja, kako je naš narod znal braniti svojo posest v bivši Avstriji. Jedva pa je ta razpadla, izlega Italija svoje roke po naši zemlji. Vsak apel na vest današnje sužbene Italije je brezuspešen. Namesto bratske zveze nam prinaša Italija nova nasilja. Zato je nujno potrebno, da se vzdramimo in branimo svobodo in jedinstvenost svoje domovine. Popolna svoboda ali pa nov boj bodi naše geslo. Podpirati nas morajo v našem stremljenju v smislu svojih načel drugi evropski narodi, posebej še Amerika. Z besedami: »Slovenci, Hrvati, Srbi, na plan!« končujo poziv akademične omladine. Trd in težak bo še boj, ki ga imamo vojevati nasproti tisočletnemu pohlepu naših sosedov, zato pozdravljamo z veseljem vsakogar, ki stremi po konsolidaciji naših vrst v obrambo naših tal.

Imenovanja. Za pisarniškega višjega oficijanta pri evidenčnem uradu zemlj. katastra v Celju je imenovan Viktor Skočir iz Tolmina; premiščeni so zemljemerci: Franc Osole iz Kamnika v Celje, Karel Kavšek iz Ljubljane v Slovenjgradec in Leopold Juran iz Trebnjega v Maribor.

Spremembe pri sodiščih. Uradni list z dne 28. jan. objavlja imena odpuščenih sodnijskih uradnikov, poduradnikov in slug pri slovenskoštajerskih sodnih. Med drugimi so odslovljeni tudi okrajni sodnik dr. Fel. Rakovec, sodnik dr. Henrik Fohn in oficijal Anton Tschebull v Slov. Bistrici. O drugih spremembah na sodnih smo že poročali.

Amerikanci se usmilili Dunajčanov. Na Dunaju vlada veliko pomankanje živil. Na stotine ljudi umre vsled pomanjkanja hrane. Dunajčani so zaprosili Amerikance, naj se jih usmilijo. Prošnja je bila uslišana. Danes, petek, dne 31. jan., ob 6. uri zjutraj, je ameriški transport, katerega so vodili 3 ameriški častniki z 1 stotnikom, peljal cel vlak živil skozi Maribor na Dunaj. Živila so namenjena samo za bolnike in male otroke na Dunaju.

„Slovenka“, glasilo slovenskega ženstva, je edini slovenski ženski list. Zato upamo, da ne bo slovenske žene in slovenskega dekleta, ki ne bi brala „Slovenke“. Ženstvo sebi! Prva številka bo imela sledečo vsebino: Cilka Krekova: Sestram. Dr. A. Bonaventura Jeglič: Žena v krščanstvu. F. S. Finžgar: Naše kmetiško ženstvo in nova doba. S. T.: Ženska nadaljevalna šola. M. Elizabeta: I. tebe, žena... Mihael Moškerc: Dr. Krek in ženska. M.: Stoletja otroka. Dr. Jakob Mohorič: Ženska in pravo. Dr. Franc Jež: Kaj je s podporami? — r —: Naša mladina. Lea Fatur: Za naš Jadran. Silvin Sardenko: Stana (črtica). — V listku pa bo prinašala „Slovenka“ novice iz vseh ženskih strok. „Slovenka“ bo izhajala enkrat na mesec na 24 straneh z ovitkom. Stane letno 12 kron, polletno 6 kron. Naročnina naj se pošilja: Uprava „Slovenke“, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstr.

Učitelji-prostovoljci. Višji šolski svet v Ljubljani naroča vsem okrajnim in mestnim šolskim svetom v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani: Z ozirom na veliko nevarnost, v kateri se nahaja na mejah ogrožena domovina, nima višji šolski svet nič proti temu, če se tudi nekateri učitelji priglase v obrambo domovine za člane prostovoljne legije. V interesu šole in mladine pa velja za pogoj, da se vsled tega pouk na nobeni šoli ne prekine. Namesto učiteljev prostovoljnih legijonarjev se naj nastavljajo nadomestne učne moči, če pa teh ni na razpolago, naj pouk, čeprav v nekoliko skrajšani meri, oskrbujejo na šolah preostali učitelji in učiteljice. Pripomni je, da veljajo glede službenih prejemkov ti tih učiteljev, ki se priglase za prostovoljno vojaško službo, ista določila kot doslej za mobilizirane rezervnike in črnovojake. Poročila o učiteljih, ki bodo odhajali v vojaško službovanje, ter o njihovem nadomestovanju v šolski službi je točno predlagati višjemu šolskemu svetu.

Javen poziv narodnim stražam na Štajerskem! Ob priliki preobrata je podpisani urad posodil z ozirom na grozečo nevarnost od strani različnih tolp, ki so ogrožale po Spodnjem Štajerju naše prebivalstvo »Narodnim stražam« in posameznikom različne vojaške predmete, obleko, puške in strelivo. Ker od posameznih odgovornih oseb ki so sprejem potrdile, nismo na tožalovne dopise prejeli še stvari nazaj, ali pa ne vseh, pozivam tem potom še enkrat vsa vodstva bivših »Narodnih straž«, občinske zastope in posameznike, da prineso ozir. pošljejo do 8. februarja t. l. vse vojaške predmete, obleko, puške in vso strelivo nazaj v podpisano pisarno v Celju, grajska vojašnica. V la tneem interesu vsakega člana bivše »Narodne straže« je, da se prepriča jeli se je oprema že vrnila, ker sem v nasprotnem slučaju prisiljen, potom sodišča stvari iztirjati. Stroške in posledice naj potem vsakdo sam sebi pripiše. — SHS celjski pešpolk. Računska pisarna.

Na sramotni oder. Od prve nadomestne stotnije mariborskega pešpolka se je dne 25. prosinca samovoljno odstranil p šec Pokrivač Bogomir, doma v Jastrebcih pri Sv. Boženku. Prelomil je svojemu stotnijskemu poveljniku dno besedo, da ne bo ubežal. Z njim vred to ubegnili desetnik Praindl Jože, pešec Borko Jože, pešec Stampar, vsi doma v Jastrebcih, potem pešec Zadravec Anton, doma v Ljutomeru in pešec Vrabl Janez, doma v Žcah pri Konjicah. Imenovane se zasleduje. — Vsa jugoslovanska domovina, vsak Jugoslovian in Jugoslovanka s studom imenuje imena onih strahopetcev, ki so zapustili samovoljno svojo četo in so tako prelomili dano obljubo zvestobe domovini. Prej so zvesto služili tujcu, a svobodni domovini odrekajo zvestobo. Efi,alti!

Posojilnicam v ravnanje! 1. Ne sprejemajte po 2. febr. nobenega denarja, ki ni žigosan! 2. Ne sprejemajte 20 K bankovcev, ki imajo na robu opazko 2. Auflage, ne 25 K in 200 K bankovcev, kateri so samo na eni strani tiskani, dočim je druga stran prazna, četudi bi bili ti bankovci žigosani. 3. Ako pa imajo posojilnice same te bankovce, še jih lahko do dne 18. febr. zamenja za druge veljavne bankovce, kateri se še lahko puste do 15. febr. žigosati pri okrajnem glavarstvu. Zamenja se te bankovce po 20, 25 in 200 K le pri podružnici avstro-ogrske banke v Mariboru, Cesarska ulica.

Društvo slovenskih notarskih kandidatov v Ljubljani vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se vrši dne 9. svečana popoldne ob 2. uri v gostilni pri »Mraku« v Ljubljani na Rmski cesti štev. 4 v mali sobi na desno.

V nedeljo v Hoče! Hočki dijaki priredijo v nedeljo, dne 2. svečana popoldan in zvečer v prid Slov. dijaške kuhinje v Mariboru v prostorih g. Pfeiferja narodno igro »Krivoprisežnik« z godbo in petjem.

Mariborsko podporno društvo za odpustene kaznjence zboruje v soboto, dne 1. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v konferenčni sobi moške kaznilnice v Mariboru, Pobreška cesta 12. Na vsopredu so volitve predsednika, podpredsednika in 4 odbornikov. Člani društva se vljudno prosijo, da se gotovo udeležijo zborovanja. Ako bi ne bilo zborovanje sklepčno, vrši se isto radi nujnosti pol ure pozneje ravno tam in pri vsakem številu udeležencev. — Odbor.

Razpis. Na državnem moškem učiteljskem v Mariboru je namestiti: 1 stalnega šolskega slugo s

sistemiziranimi službenimi prejemki in s pravico do službene obleke, oziroma denarnega namestita zanjo, in 1 pomožnega šolskega slugo s predpisano dnino in s pravico do službene obleke, oziroma denarnega namestita zanjo. Pravilno kotkovanje in opremljene prošnje naj se vložijo do 15. februarja 1919. Vojni invalidi, ki so sicer sposobni za tako službo (§ 1 zakona z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15), imajo prednost v zmislu naredbe Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 20. novembra 1918, št. 115 (U. l. št. 12)). — Višji šolski svet v Ljubljani.

Imenovanje pri mestnem knjigovodstvu. Stanislav Šnuderl je bil imenovan računskim asistentom pri mestnem knjigovodstvu v Mariboru.

Razpis učiteljskih služb. Okrajni šolski svet v Mariboru razpisuje v Uradnem listu deželne vlade z dne 28. januarja celo vrsto služb nadučiteljev, šolskih voditeljev, učiteljev in učiteljic na 9. šolah (Sv. Jernej nad Muto Brezno, Muta, Marenberg, Sv. Ožbalt, Remšnik, Sobota, Vrata in Vuhred). Prošnje je vložiti do 1. marca 1919 na okrajni šolski svet SHS v Marenbergu, kjer se dobijo tudi podrobni podatki o razpisanih službah.

Tgov. in obrt. shod, kojega so vsa južnoštajerska tgov. in obrt. društva nameravala prirediti 2. svečana v Mariboru, se zaradi nastalih težkoč preloži na nedeljo, dne 16. svečana ob istem času in kraju v Mariboru.

Izvoz živil in gospodinskih potrebščin iz Jugoslavije je še vedno prepovedan. Bago, ki se ga skuša izvažati brez dovoljenja, se zapleni in zapade brez odškodnine v korist države. V posebnega ozira vrednih slučajih smejo pristojna okrajna glavarstva dovoljevati izvoz manjših množin. Prošnje je vlagati pri pristojnih okrajnih glavarstvih (v Mariboru pri Mestnem magistratu, in ne pri prehranilnem komisariatu v Mariboru, ker ta več ne obstoja. Ozira se le na utemeljene pismene prošnje, katerim je priložen pisemski ovitek z natančnim naslovom in znamke za odgovor ter potrdilom občinskega urada, da so podatki resnični. V prošnji je natanko navesti, kaka živila in koliko naj se dovoli, od kod so ta živila, in za koga so namenjena.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru naznanja, da od 1. februarja t. l. naprej do preklica obrestuje navadne vloge po 2 1/4 % vloge proti trimesečni odpovedi po 2 1/2 %. Posojila proti vknjižbi daje po 4 3/4 %, na osebni kredit po 5 %.

Preveč denarja imajo banke in drugi denarni zavodi, da ne vedo, kam z njim. Zato so banke naenkrat znižale obrestno mero na 2 1/2 %. Pričakovati je, da bo obrestna mera še bolj padla.

Bankovci po 20 K, II. izdaja, po 25 in 200 K, če so natisnjeni samo na eni strani, pošte ne sprejemajo. Take bankovce v bank! Bankovci II. izdaje po 20 K (II. Auflage) so označeni s tem napisom na nemški strani in sicer ob levem robu, se čutijo gladkeje ter so na levi strani z ogrskim besedilom rudečkasti.

Dar legijonarjev. Slovenski legijonarji iz Maribora so darovali dijaški kuhinji v Mariboru 50 K mesto venca na grob vrlega junaka legijonarja učiteljskega Vekoslava Petnika.

Občinskega tajnika išče župan mariborske okolice. Službo lahko nastopi takoj. Uraduje se same ob gotovih dnevih in urah, eventualno zvečer. Ponudbe na uradništvo »Straže«.

280 prosilcev za eno stanovanje. Skorodane v vseh večjih mestih vlada sedaj veliko pomankanje stanovanj. Nedavno je bilo v nekem graškem listu naznanjeno, da je nekje oddati navadno stanovanje za katero se je oglasilo nič manj kot 280 prosilcev.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat je odredil, da mora vsak hišni posestnik v teku 8 dni naznaniti mestnemu uradu vsa stanovanja, ki so prazna, ali služijo le za shrambo, čeprav so opremljena kot stanovanja, vsa stanovanja, ki se resnično uporabljajo le nerazumno kratek čas v letu in končno vse prazne in nezadostno opremljene zasebne, obratne in poslovne prostore. Vsem imetnikom stanovanj se pa naroča, da naznanijo v imenovanem roku vsa stanovanja s štirimi ali več stanovanskimi prostori. Če šteje rodbina 8 ali več oseb, je prijaviti le stanovanje, ki obsega 5 ali več sob, pri čemer se predajo, kopalne in poselske sobe ne štejejo kot sobe. Končno je še prijaviti vsa tista stanovanja, v katerih je število sob večje nego število stanovalcev brez služinčadi. To naznanilo mora vsebovati ime in stan imetnika stanovanja, ime in stan hišnih lastnikov, ime in stan morebitnih podnajemnikov, lego in obseg vsakega stanovanja, na-

dobro hranjena konjska o-
prava za 2 konja (Brustge-
schirr), ozir. zamenja za ko-
ruzo. Naslov v upravn. 129